

Faizane Namaz (Gujarati)

ફાઈઝાને નમાઝ

مكتبة المدينة
(مكة المكرمة)

أَلْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى سَيِّدِ الْمُرْسَلِينَ
أَمَّا بَعْدُ فَأَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

કિતાબ પઢને કી દુઆ

અઝા : શૈખે તરીકત, અમીરે અહલે સુન્નત, બાનિયે દા'વતે ઇસ્લામી, હઝરત અલ્લામા મૌલાના
અબૂ બિલાલ મુહમ્મદ ઇલ્યાસ અત્તાર કાદિરી ર-ઝવી અલીહે અલીએ
دَامَتْ بَرَكَاتُهُمُ الْعَالِيَةِ

દીની કિતાબ યા ઇસ્લામી સબક પઢને સે પહલે ઝૈલ મેં દી હુઈ દુઆ પઢ
લીજિયે اللَّهُمَّ غُزِّجْ لِي જો કુછ પઢેંગે યાદ રહેગા. દુઆ યેહ હૈ :

اللَّهُمَّ افْتَحْ عَلَيْنَا حِكْمَتَكَ وَأَنْشُرْ
عَلَيْنَا رَحْمَتَكَ يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ

તરજમા : એ અલ્લાહ ગુઝીજ લીજો ! હમ પર ઇલ્મો હિક્મત કે દરવાઝે ખોલ દો ઐર હમ પર અપની
રહમત નાઝિલ કરમા ! એ અ-ઝમત ઐર બુચુર્ગી વાલે ! (المستطرف ج ١ ص ٤٠١ دار الفكر بيروت)

નોટ : અવ્વલ આખિર એક એક બાર દુરુદ શરીફ પઢ લીજિયે.

તાલિબે ગમે મદીના વ

બકીઅ વ મઝિરત

13 શવ્વાલુલ મુકર્રમ 1428 હિ.

કિયામત કે રોઝ હસરત

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّي اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ : સબ સે ઝિયાદા

હસરત કિયામત કે દિન ઉસ કો હોગી જિસે દુન્યા મેં ઇલ્મ હાસિલ કરને કા
મૌકઅ મિલા મગર ઉસ ને હાસિલ ન કિયા ઐર ઉસ શખ્સ કો હોગી જિસ
ને ઇલ્મ હાસિલ કિયા ઐર દૂસરોં ને તો ઉસ સે સુન કર નફ્અ ઉઠાયા લેકિન
ઇસ ને ન ઉઠાયા (યા'ની ઉસ ઇલ્મ પર અમલ ન કિયા).

(تاريخ دمشق لابن عساکر ج ١ ص ٣٨١ دار الفكر بيروت)

કિતાબ કે ખરીદાર મુ-તવજ્જે હોં

કિતાબ કી તબાઅત મેં નુમાયાં ખરાબી હો યા સફહાત કમ હોં યા બાઈન્ડિંગ
મેં આગે પીછે હો ગએ હોં તો મક-ત-બતુલ મદીના સે રુજૂઅ ફરમાઈયે.

પેશકશ : મજલિસે અલ મદીનતુલ ઇલ્મિયા (દા'વતે ઇસ્લામી)

“ફેઝાને નમાઝ”

યેહ રિસાલા (ફેઝાને નમાઝ)

મજલિસે અલ મદીનતુલ ઈલ્મિયા (દા'વતે ઇસ્લામી) ને ઉર્દૂ ઝબાન મેં પેશ ક્રિયા હૈ.

મજલિસે તરાજિમ (દા'વતે ઇસ્લામી) ને ઇસ રિસાલે કો ગુજરાતી રસ્મુલ ખત મેં તરતીબ દે કર પેશ ક્રિયા હૈ ઔર મક-ત-બતુલ મદીના સે શાએઅ કરવાયા હૈ. ઇસ મેં અગર કિસી જગહ કમી બેશી પાએં તો મજલિસે તરાજિમ કો (બ ઝરીઅએ મક્તૂબ, ઇ-મેઇલ યા SMS) મુત્તલઅ ફરમા કર સવાબ કમાઇયે.

રાબિતા : મજલિસે તરાજિમ (દા'વતે ઇસ્લામી)

મક-ત-બતુલ મદીના

સિલેક્ટેડ હાઉસ, અલિફ કી મસ્જિદ કે સામને, તીન દરવાઝા, અહમદઆબાદ-1, ગુજરાત, ઇન્ડિયા

MO. 9374031409

E-mail : translationmaktabhind@dawateislami.net

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى سَيِّدِ الْمُرْسَلِينَ
أَتَابَعُدُّ فَأَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

ઈમાને નમાઝ (૧)

દુરુદ શરીફ કી ફઝીલત

સરકારે મદીના સુલ્તાને બા કરીના, કરારે કલ્બો સીના,
કેઝ ગાજીના صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ને નમાઝ કે બા'દ હમ્દો સના
દુરુદ શરીફ પઢને વાલે સે ફરમાયા : “દુઆ માંગ! કબૂલ કી
જાએગી સુવાલ કર! દિયા જાએગા.”

(سُنَنِ النَّسَائِيِّ، ج ١، ص ٢٢٠، حديث ١٢٨١)

صَلُّوا عَلَى النَّبِيِّ! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

ઈમાને મુફ્સલ

أَمِنْتُ بِاللَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ وَالْيَوْمِ

મैं ઈમાન લાયા અલ્લાહ પર ઓર ઉસ કે ફિરિશ્તોં પર ઉસ કી કિતાબોં પર ઓર ઉસ કે રસૂલોં પર ઓર કિયામત

(૧ : યેહ અમીર અહલે સુન્નત બાનિયે દા'વતે ઈસ્લામી હઝરત અલ્લામા મોલાના અબૂ
બિલાલ મુહમ્મદ ઈલ્યાસ અત્તાર કાદિરી ર-ઝવી دات્ત برکتهم العالیہ کی تالیف “નમાઝ કે
અહકામ” સે માખૂઝ હૈ મઝીદ તફસીલાત કે લિયે “નમાઝ કે અહકામ” કા મુતા-લઆ
ફરમાઈયે. મુહર્રમુલ હરામ 1433 હિ., મુતાબિક દિસમ્બર 2011 ઈ... ઈલ્મિયા)

પેશકશ: મજલિસે અલ મદીનતુલ ઈલ્મિયા (દા'વતે ઈસ્લામી)

الْآخِرِ وَالْقَدْرِ خَيْرٌ وَشَرٌّ مِنَ اللَّهِ تَعَالَى

के दिन पर और ईस पर के अच्छी और बुरी तकदीर अस्वाहल की तरफ से है

وَالْبُعْثِ بَعْدَ الْمَوْتِ

और मौत के बाद उठाये जाने पर

ईमाने मुजमल

أَمِنْتُ بِاللَّهِ كَمَا هُوَ بِأَسْمَائِهِ وَصِفَاتِهِ وَقَبَلْتُ

मैं ईमान लाया अस्वाहल पर जैसा के वोह अपने नामों और अपनी सिद्धतों के साथ है और मैंने

جَمِيعَ أَحْكَامِهِ أَقْرَأُ بِاللِّسَانِ وَتَصَدِّقُ بِالْقَلْبِ

उस के तमाम अहकाम कबूल किये जभान से ईकरार करते हुअे और दिल से तस्दीक करते हुअे

शश कलिमे

अव्वल कलिमा तय्यिब

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ

अल्लाह के सिवा कोई ईबादत के लाईक नहीं मुहम्मद (صلى الله تعالى عليه و آله وسلم) अल्लाह के रसूल हैं

दूसरा कलिमा शहादत

أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ

मैं गवाही देता हूँ के अल्लाह के सिवा कोई मा'बूद नहीं वोड अकेला है उस का कोई शरीक नहीं

وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ

और मैं गवाही देता हूँ के भेशक मुहम्मद (صلى الله تعالى عليه و آله وسلم) अल्लाह के बन्दे और रसूल हैं

तीसरा कलिमा तमजुद

سُبْحَانَ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ

अल्लाह पाक है और सब पूबियां अल्लाह के लिये हैं और अल्लाह के सिवा कोई मा'बूद नहीं

وَاللَّهُ أَكْبَرُ وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ

और अल्लाह सब से बड़ा है और गुनाहों से बचने की ताकत और नेकी करने की तौफ़ीक

إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ

अल्लाह ही की तरफ़ से है जो सब से बुलन्द, अ-ऊँचत वाला है.

थोथा कलिमा तौहीद

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ لَهُ الْمُلْكُ

अल्लाह के सिवा कोई मा'बूद नहीं वोह अकेला है उस का कोई शरीक नहीं उसी के लिये है बादशाही

وَلَهُ الْحَمْدُ يُحْيِي وَيُمِيتُ وَهُوَ حَيٌّ لَا يَمُوتُ أَبَدًا

और उसी के लिये हमद है वोही जिन्दा करता और मारता है और वोह जिन्दा है उस को हरगिज़ कभी मौत नहीं

أَبَدًا ذُو الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ ط بِيَدِهِ الْخَيْرُ ط وَ

आयेगी बडे जलाल और बुलुगी वाला है उस के हाथ में ललाई है और

هُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

वोह हर चीज पर कादिर है

पांचवा कलिमा धस्तिगहार

اَسْتَغْفِرُ اللهَ رَبِّي مِنْ كُلِّ ذَنْبٍ اَذْنَبْتَهُ عَمداً اَوْ

मैं अल्लाह से मुआफी मांगता हूँ जो मेरा परवर दगार है हर गुनाह से जो मैंने जान बुझ कर किया था

خَطَاً سِرًّا اَوْ عَلَانِيَةً وَاَتُوبُ اِلَيْهِ مِنَ الذَّنْبِ

भूल कर, छुप कर किया या जाहिर छो कर और मैं उस की बारगाह में तौबा करता हूँ उस गुनाह

الَّذِي اَعْلَمُ وَمِنَ الذَّنْبِ الَّذِي لَا اَعْلَمُ اِنَّكَ

से जिस को मैं जानता हूँ और उस गुनाह से भी जिस को मैं नहीं जानता (अे अल्लाह) बेशक

اَنْتَ عَلَامُ الْغُيُوبِ وَسِتَارُ الْعُيُوبِ وَغَفَّارُ الذُّنُوبِ

तू गैबों का जानने वाला और ऐबों का छुपाने वाला और गुनाहों का बफ़्शने वाला है

وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ

और गुनाह से बचने की ताकत और नेकी करने की कुव्वत अल्लाह ही की तरफ से है जो सब से बुलन्द, अ-उमत वाला है

छटा कलिमा रद्दे कुफ़

اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ أَنْ أَشْرِكَ بِكَ شَيْئًا

अै अल्लाह मैं तेरी पनाह मांगता हूँ इस बात से के मैं किसी शै को तेरा शरीक बनाऊँ

وَأَنَا أَعْلَمُ بِهِ وَأَسْتَغْفِرُكَ لِمَا لَا أَعْلَمُ بِهِ تَبَّتْ

जान भुज कर और बप्शिश मांगता हूँ तुज से उस (शिक) की जिस को मैं नहीं जानता और मैं ने उस

عَنْهُ وَتَبَرَّأْتُ مِنَ الْكُفْرِ وَالشِّرْكِ وَالْكَذِبِ

से तौबा की और मैं बेजार हुवा कुफ़ से और शिक से और झूट से

وَالْغَيْبَةِ وَالْبِدْعَةِ وَالنَّمِيمَةِ وَالْفَوَاحِشِ وَالْمُهْتَانِ

और गीबत से और बिदअत से और युज्वी से और बे हयाईयों से और बोहूतान से

وَالْمَعَاصِي كُلِّهَا وَأَسْلَمْتُ وَأَقُولُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ

ઔર તમામ ગુનાહોં સે ઔર મેં ઈસ્લામ લાયા ઔર મેં કહતા હૂં અલ્લાહ કે સિવા કોઈ ઈબાદત

مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ

કે લાઈક નહીં મુહમ્મદ (صلى الله تعالى عليه وآله وسلم) અલ્લાહ કે રસૂલ હૂં.

વુઝૂકા તરીકા

કા'બતુલ્લાહ શરીફ કી તરફ મુંહ કર કે ઊંચી જગહ બેઠના મુસ્તહબ હૈ. વુઝૂ કે લિયે નિચ્ચત કરના સુન્નત હૈ નિચ્ચત દિલ કે ઈરાદે કો કહતે હૂં, દિલ મેં નિચ્ચત હોતે હુએ ઝબાન સે ભી કહ લેના અફઝલ હૈ લિહાઝા ઝબાન સે ઈસ તરહ નિચ્ચત કીજિયે કે મેં હુકમે ઈલાહી وَعَزَّ وَجَلَّ બજા લાને ઔર પાકી હાસિલ કરને કે લિયે વુઝૂ કર રહા હૂં. “بِسْمِ اللَّهِ” કહ લીજિયે કે

યેહ ભી સુન્નત હૈ. બલકે بِسْمِ اللّٰهِ وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ કહ લીજિયે
 કે જબ તક બા વુઝૂ રહેંગે ફિરિશ્તે નેકિયાં લિખતે રહેંગે.
 અબ દોનોં હાથ તીન તીન બાર પહુંચોં તક ધોઈયે, (નલ
 બન્દ કર કે) દોનોં હાથોં કી ઉંગ્લિયોં કા ખિલાલ ભી કીજિયે.
 કમ અઝ કમ તીન તીન બાર દાએં બાએં ઊપર નીચે કે
 દાંતોં મેં મિસ્વાક કીજિયે ઓર હર બાર મિસ્વાક કો ધો
 લીજિયે.

અબ સીધે હાથ કે તીન ચુલ્હૂ પાની સે (હર બાર નલ બન્દ
 કર કે) ઈસ તરહ તીન કુલ્લિયાં કીજિયે કે હર બાર મુંહ કે હર
 પુર્જે પર પાની બહ જાએ અગર રોઝા ન હો તો ગર-ગરા ભી
 કર લીજિયે. ફિર સીધે હી હાથ કે તીન ચુલ્હૂ (અબ હર બાર
 આધા ચુલ્હૂ પાની કાફી હૈ) સે (હર બાર નલ બન્દ કર કે) તીન
 બાર નાક મેં નર્મ ગોશ્ત તક પાની ચઢાઈયે ઓર અગર રોઝા ન હો

તો નાક કી જડ તક પાની પહોંચાઈયે, અબ (નલ બન્દ કર કે) ઉલ્ટે હાથ સે નાક સાફ કર લીજિયે ઓર છોટી ઉંગલી નાક કે સૂરાખોં મેં ડાલિયે. તીન બાર સારા ચેહરા ઈસ તરહ ધોઈયે કે જહાં સે આ-દતન સર કે બાલ ઉગના શુરૂઅ હોતે હેં વહાં સે લે કર ઠોડી કે નીચે તક ઓર એક કાન કી લૌ સે દૂસરે કાન કી લૌ તક હર જગહ પાની બહ જાએ.

અગર દાઢી હૈ ઓર એહરામ બાંધે હુએ નહીં હેં તો (નલ બન્દ કરને કે બા'દ) ઈસ તરહ ખિલાલ કીજિયે કે ઉંગ્લિયોં કો ગલે કી તરફ સે દાખિલ કર કે સામને કી તરફ નિકાલિયે. ફિર પહલે સીધા હાથ ઉંગ્લિયોં કે સિરે સે ધોના શુરૂઅ કર કે કોહનિયોં સમેત તીન બાર ધોઈયે. ઈસી તરહ ફિર ઉલ્ટા હાથ ધો લીજિયે. દોનોં હાથ આધે બાઝૂ તક ધોના મુસ્તહબ હૈ. અકસર લોગ યુલ્લૂ મેં પાની લે કર પહુંચે સે તીન બાર

છોડ દેતે હૈં કે કોહની તક બહતા ચલા જાતા હૈ ઈસ તરહ કરને
 સે કોહની ઓર કલાઈ કી કરવટોં પર પાની ન પહોંચને કા
 અન્દેશા હૈ લિહાઝા બયાન કર્દા તરીકે પર હાથ ધોઈયે. અબ
 યુલ્લૂ ભર કર કોહની તક પાની બહાને કી હાજત નહીં બલકે
 (બિગૈર ઈજાઝતે સહીહા ઐસા કરના) યેહ પાની કા ઈસરાફ હૈ.
 અબ (નલ બન્દ કર કે) સર કા મસ્હ ઈસ તરહ કીજિયે કે દોનોં
 અંગૂઠોં ઓર કલિમે કી ઉંગ્લિયોં કો છોડ કર દોનોં હાથ કી તીન
 તીન ઉંગ્લિયોં કે સર એક દૂસરે સે મિલા લીજિયે ઓર પેશાની
 કે બાલ યા ખાલ પર રખ કર ખીંચતે હુએ ગુદી તક ઈસ તરહ
 લે જાઈયે કે હથેલિયાં સર સે જુદા રહેં, ફિર ગુદી સે હથેલિયાં
 ખીંચતે હુએ પેશાની તક લે આઈયે, કલિમે કી ઉંગ્લિયાં ઓર
 અંગૂઠે ઈસ દૌરાન સર પર બિલકુલ મસ નહીં હોને ચાહિએં,

झर कलिमे की उंगलियों से कानों की अन्दरूनी सतह का और अंगूठों से कानों की बाहरी सतह का मसह कीजिये और धुंगलियां (या'नी छोटी उंगलियां) कानों के सूराभों में द्वाभिल कीजिये और उंगलियों की पुशत से गरदन के पिछले हिस्से का मसह कीजिये, बा'ज लोग गले का और धुले हुअे हाथों की कोहनियों और कलाहियों का मसह करते हैं येह सुन्नत नहीं है. सर का मसह करने से कब्ल टोंटी अच्छी तरह बन्द करने की आदत बना लीजिये बिला वजह नल खुला छोड देना या अधूरा बन्द करना के पानी टपक्ता रहे गुनाह है. अब पहले सीधा झर उल्टा पाउं हर बार उंगलियों से शुअ कर के टप्नों के उिपर तक बलके मुस्तहब है के आधी पिंडली तक तीन तीन बार धो लीजिये. दोनों पाउं की उंगलियों का भिलाल करना सुन्नत है. (भिलाल के दौरान नल बन्द रभिये)

ईस का मुस्तहब तरीका येस है के उल्टे हाथ की छुंग्लिया से सीधे पाँउ की छुंग्लिया का भिलाव शुरुअ कर के अंगूठे पर भत्म कीजिये और उल्टे ही हाथ की छुंग्लिया से उल्टे पाँउ के अंगूठे से शुरुअ कर के छुंग्लिया पर भत्म कर लीजिये.

(आम्मअे कुतुब)

वुजू के बा'द येस दुआ भी पढ लीजिये ! (अव्वल आपिर दुइद शरीफ़)

اللَّهُمَّ اجْعَلْنِي مِنَ التَّوَابِينَ

औ अल्लाह! عُزَّوَجَلَّ! मुझे कस्रत से तौबा करने वालों में बना दे

وَاجْعَلْنِي مِنَ الْمُتَطَهِّرِينَ

और मुझे पाकीजा रहने वालों में शामिल कर दे

(جامع ترمذی، ج ۱، ص ۱۲۱، حدیث ۵۵)

वुजू के बा'द कलिमअे शहादत और सूरअे कद्र पढ लीजिये के अलाहीस में ईन के इजाएल मजकूर हैं.

पेशकश: मशविसे अल मदीनतुव ईल्मिया (दा'वते ईस्लामी)

લફઝે “અલ્લાહ” કે ચાર હુરૂફ કી નિસ્બત સે વુઝૂ કે ચાર ફરાઈઝ

- ① ચેહરા ધોના ② કોહનિયોં સમેત દોનોં હાથ ધોના
③ ચૌથાઈ સર કા મસ્હ કરના ④ ટખ્નોં સમેત દોનોં
પાઉં ધોના.

(الفتاوى الهندية، ج ١، ص ٣)

ગુસ્લ કા તરીકા

બિગૈર ઝબાન હિલાએ દિલ મેં ઈસ તરહ નિચ્ચત
કીજિયે કે મેં પાકી હાસિલ કરને કે લિયે ગુસ્લ કરતા હૂં.
પહલે દોનોં હાથ પહુંચોં તક તીન તીન બાર ધોઈયે, ફિર
ઈસ્તિન્જે કી જગહ ધોઈયે ખ્વાહ નજાસત હો યા ન હો,
ફિર જિસ્મ પર અગર કહીં નજાસત હો તો ઉસ કો દૂર
કીજિયે ફિર નમાઝ કા સા વુઝૂ કીજિયે મગર પાઉં ન ધોઈયે,
હાં અગર ચૌકી વગૈરા પર ગુસ્લ કર રહે હેં તો પાઉં ભી
ધો લીજિયે ફિર બદન પર તેલ કી તરહ પાની ચુપડ લીજિયે,

ખુસૂસન સાર્દિયોં મેં, (ઇસ દૌરાન સાબુન ભી લગા સકતે હૈં) ફિર તીન બાર સીધે કન્ધે પર પાની બહાઈયે, ફિર તીન બાર ઉલ્ટે કન્ધે પર, ફિર સર પર ઔર તમામ બદન પર તીન બાર, ફિર ગુસ્લ કી જગહ સે અલગ હો જાઈયે, અગર વુઝૂ કરને મેં પાઉં નહીં ધોએ થે તો અબ ધો લીજિયે. નહાને મેં કિબ્લા રૂખ ન હોં, તમામ બદન પર હાથ ફેર કર મલ કર નહાઈયે. ઐસી જગહ નહાએં કે કિસી કી નઝર ન પડે અગર યેહ મુશ્કિન ન હો તો મદ અપના સિત્ર (નાફ સે લે કર દોનોં ઘુટનોં સમેત) કિસી મોટે કપડે સે છુપા લે, મોટા કપડા ન હો તો હસ્બે ઝરૂરત દો યા તીન કપડે લપેટ લે ક્યૂંકે બારીક કપડા હોગા તો પાની સે બદન પર ચિપક જાએગા ઔર ﷻ ઘુટનોં યા રાનોં વગૈરા કી રંગત ઝાહિર હોગી. ઔરત કો તો ઔર ભી ઝિયાદા એહતિયાત કી હાજત હૈ. દૌરાને ગુસ્લ કિસી કિસ્મ કી ગુફ્ત-ગૂ મત

કીજિયે, કોઈ દુઆ ભી ન પઢિયે, નહાને કે બા'દ તોલિયા વગૈરા સે બદન પૂંછને મેં હરજ નહીં. નહાને કે બા'દ ફૌરન કપડે પહન લીજિયે. અગર મક્રૂહ વક્ત ન હો તો દો રક્અત નફલ અદા કરના મુસ્તહબ હૈ.

(આમ્મએ કુતુબે ફિકહ)

ગુસ્લ કે ફરાઈઝ

① કુલ્લી કરના ② નાક મેં પાની ચઢાના ③ તમામ ઝાહિર બદન પર પાની બહાના. (الفتاوى الهندية، ج ١، ص ١٣)

તયમ્મુમ કા તરીકા

“તયમ્મુમ” કી નિચ્ચત કીજિયે (નિચ્ચત દિલ કે ઈરાદે કા નામ હૈ, ઝબાન સે ભી કહ લેં તો બેહતર હૈં. મ-સલન યૂં કહિયે : બે વુઝૂઈ યા બે ગુસ્લી યા દોનોં સે પાકી હાસિલ કરને ઔર નમાઝ જાઈઝ હોને કે લિયે તયમ્મુમ કરતા હૂં) “બિસ્મિલ્લાહ” પઢ કર દોનોં હાથોં કી ઉંઝિલિયાં કુશાદા કર

કે કિસી ઐસી પાક ચીઝ પર જો ઝમીન કી કિસ્મ (મ-સલન પથ્થર, ચૂના, ઈંટ, દીવાર, મિટ્ટી વગેરા) સે હો માર કર લૌટ લીજિયે (યા'ની આગે બઢાઈયે ઓર પીછે લાઈયે). ઓર અગર ઝિયાદા ગદ્ લગ જાએ તો ઝાડ લીજિયે ઓર ઉસ સે સારે મુંહ કા ઈસ તરહ મસ્હ કીજિયે કે કોઈ હિસ્સા રહ ન જાએ અગર બાલ બરાબર ભી કોઈ જગહ રહ ગઈ તો તયમ્મુમ ન હોગા.

ફિર દૂસરી બાર ઈસી તરહ હાથ ઝમીન પર માર કર દોનોં હાથોં કા નાખુનોં સે લે કર કોહનિયોં સમેત મસ્હ કીજિયે, ઈસ કા બેહતર તરીકા યેહ હૈ કે ઉલ્ટે હાથ કે અંગૂઠે કે ઈલાવા ચાર ઉંગ્લિયોં કા પેટ સીધે હાથ કી પુશત પર રખિયે ઓર ઉંગ્લિયોં કે સિરોં સે કોહનિયોં તક લે જાઈયે ઓર ફિર વહાં સે ઉલ્ટે હી હાથ કી હથેલી

સે સીધે હાથ કે પેટ કો મસ કરતે હુએ ગિઢ્ટે તક લાઈયે
 ઓર ઉલ્ટે અંગૂઠે કે પેટ સે સીધે અંગૂઠે કી પુશત કા મસહ
 કીજિયે. ઈસી તરહ સીધે હાથ સે ઉલ્ટે હાથ કા મસહ
 કીજિયે.

(فتاویٰ تاتارخانیہ، ج ۱، ص ۲۲۷)

ઔર અગર એક દમ પૂરી હથેલી ઔર ઉંગ્લિયોં સે
 મસહ કર લિયા તબ ભી “તયમ્મુમ” હો ગયા યાહે કોહની
 સે ઉંગ્લિયોં કી તરફ લાએ યા ઉંગ્લિયોં સે કોહની કી તરફ
 લે ગએ મગર સુન્નત કે ખિલાફ હુવા. તયમ્મુમ મેં સર
 ઔર પાઉં કા મસહ નહીં હૈ.

(આમ્મએ કુતુબ ફિકહ)

તયમ્મુમ કે ફરાઈઝ

તયમ્મુમ મેં તીન ફર્ઝ હૈં : ① નિચ્ચત ② સારે મુંહ
 પર હાથ ફેરના, ③ કોહનિયોં સમેત દોનોં હાથોં કા
 મસહ કરના. (બહારે શરીઅત, જિ. 1, હિસ્સા : 2, સ. 353)

अंगान

اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ

अल्लाह सब से बड़ा है अल्लाह सब से बड़ा है अल्लाह सब से बड़ा है अल्लाह सब से बड़ा है

أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ

मैं गवाही देता हूँ के अल्लाह के सिवा कोई मा'बूद नहीं

أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ

मैं गवाही देता हूँ के अल्लाह के सिवा कोई मा'बूद नहीं

أَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ

मैं गवाही देता हूँ के उजरत मुहम्मद (सَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ) अल्लाह के रसूल हैं

أَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ

मैं गवाही देता हूँ के उजरत मुहम्मद (سَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ) अल्लाह के रसूल हैं

حَيَّ عَلَى الصَّلَاةِ ط حَيَّ عَلَى الصَّلَاةِ ط

નમાઝ પઢને કે લિયે આઓ ! નમાઝ પઢને કે લિયે આઓ !

حَيَّ عَلَى الْفَلَاحِ ط حَيَّ عَلَى الْفَلَاحِ ط

નજાત પાન કે લિયે આઓ ! નજાત પાન કે લિયે આઓ !

اللَّهُ أَكْبَرُ ط اللَّهُ أَكْبَرُ ط

અલ્લાહ સબ સે બડા હૈ અલ્લાહ સબ સે બડા હૈ

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ ط

અલ્લાહ કે સિવા કોઈ ઈબાદત કે લાઈક નહીં

અઝાન કા જવાબ દેને કા તરીકા

મુઅઝ્ઝિન સાહિબ કો ચાહિયે કે અઝાન કે કલિમાત ઠહર ઠહર કર કહે. “اللَّهُ أَكْبَرُ ط اللَّهُ أَكْبَرُ” દોનોં મિલ કર (બિગૈર સક્તા કિયે એક સાથ પઢને કે એ’તિબાર સે)

એક કલિમા હૈં દોનોં કે બા'દ સક્તા કરે (યા'ની ચુપ હો જાએ) ઔર સક્તે કી મિકદાર યેહ હૈ કે જવાબ દેને વાલા જવાબ દે લે, સક્તા કા તર્ક મકરૂહ હૈ ઔર ઐસી અઝાન કા ઈઆદા મુસ્તહબ હૈ. (ردالمحتار و ردالمحتار ج ٢ ص ٦٦). જવાબ દેને વાલે કો ચાહિયે કે જબ મુઅઝિઝન સાહિબ “اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ” કહ કર સક્તા કરેં યા'ની ખામોશ હોં ઉસ વક્ત “اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ” કહે. ઈસી તરહ દીગર કલિમાત કા જવાબ દે. જબ મુઅઝિઝન પહલી બાર “أَشْهَدُ أَنْ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ” કહે, યેહ કહે :

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْكَ يَا رَسُولَ اللَّهِ

आप पर दु़रूद हो या रसूलल्लाह (صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ)

(ردالمحتار، ج ٢ ص ٨٤)

જબ દોબારા કહે, યેહ કહે :

“قُرَّةٌ عَيْنِي بِكَ يَا رَسُولَ اللَّهِ”

યા રસૂલલ્લાહ ! (صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ) આપ સે મેરી આંખો કી ઠંડક હૈ.

(المرجع السابق)

और हर बार अंगूठों के नाभुन आंखों से लगा ले,

आपिर में कहे :

“اللَّهُمَّ مَتِّعْنِي بِالسَّمْعِ وَالْبَصَرِ”

એ અલ્લાહ! મેરી સુનને ઓર દેખને કી કુવ્વત સે મુઝે નફ્અ અતા ફરમા

(المرجع السابق)

જો ઐસા કરે સરકારે મદીના صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ

उसे अपने पीछे पीछे जन्नत में ले जाएंगे.

(المرجع السابق)

“حَتَّى عَلَى الْفَلَاحِ” और “حَتَّى عَلَى الصَّلَاةِ”

કે જવાબ મેં (ચારોં બાર) “لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ” કહે ઓર બેહતર યેહ હૈ કે દોનોં કહે (યા'ની મુઅઝ્ઝિન ને જો કહા વોહ ભી કહે ઓર “લહૌલ” ભી) બલકે મઝીદ યેહ ભી મિલા લે :

“مَا شَاءَ اللَّهُ كَانَ وَمَا لَمْ يَشَأْ لَمْ يَكُنْ”

જો અલલાહ ઇઝ્ઝાજ્ઝલ ને ચાહા હુવા, જો નહીં ચાહા ન હુવા

(الدرالمختاروردالمختار، ج ٢، ص ٨٢، الفتاوى الهندية، ج ١، ص ٥٧)

“الصَّلَاةُ خَيْرٌ مِنَ التَّوَمْرِ” કે જવાબ મેં કહે :

“صَدَقْتَ وَبَرَرْتَ وَبِالْحَقِّ نَطَقْتَ”

તૂ સચ્ચા ઓર નેકૂકાર હૈ ઓર તૂને હક કહા હૈ

(الدرالمختاروردالمختار، ج ٢، ص ٨٣)

अमरान की दुआ

اللَّهُمَّ رَبِّ هَذِهِ الدَّعْوَةِ التَّامَّةِ وَالصَّلَاةِ

औ अल्लाह ! इस दा'वते ताम्मा और सलाते

الْقَائِمَةِ اتِّ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ ۝ الْوَسِيلَةَ

काईमा के माविक तू हमारे सरदार हजरत मुहम्मद (सुल्लैल्लै फ़ैल्लै व़ैल्लै व़ैल्लै) को वसीला

وَالْفَضِيلَةَ وَالذَّرَجَةَ الرَّفِيعَةَ وَأَبْعَثْهُ

और इजीवत और बहुत बुलन्द ह-रजा अता इरमा और उन को

مَقَامًا مَّحْمُودًا لِذِي وَعَدَّتْهُ وَارْزُقْنَا

मकामे महमूद में भडा कर जिस का तूने उन से वा'दा किया है और हमें

شَفَاعَتَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ ۝ إِنَّكَ لَا تُخْلِفُ

कियामत के दिन उन की शफ़ाअत नसीब इरमा भेशक तू वा'दा के भिवाइ नही

الْمِيعَادَ ۝ بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ

करता हम पर अपनी रहमत इरमा औ सब से बढ कर रहम करने वाले

નમાઝ કા તરીકા

બા વુઝૂ કિબ્લા રૂ ઈસ તરહ ખડે હોં કે દોનોં પાઉં કે પન્જોં મેં ચાર ઉંગલ કા ફાસિલા રહે ઓર દોનોં હાથ કાનોં તક લે જાઈયે કે અંગૂઠે કાન કી લૌં સે છૂ જાએં ઓર ઉંગ્લિયાં ન મિલી હુઈ હોં ન ખૂબ ખુલી બલકે અપની હાલત પર (Normal) રખેં ઓર હથેલિયાં કિબ્લા કી તરફ હોં નઝર સજદે કી જગહ હો. અબ જો નમાઝ પઢના હૈં ઉસ કી નિચ્ચત યા'ની દિલ મેં ઉસ કા પક્કા ઈરાદા કીજિયે સાથ હી ઝબાન સે ભી કહ લીજિયે કે ઝિયાદા અચ્છા હૈં (મ-સલન નિચ્ચત કી મેં ને આજ કી ઝોહર કી ચાર રક્અત ફર્જ નમાઝ કી, અગર બા જમાઅત પઢ રહે હેં તો યેહ ભી કહ લેં પીછે ઈસ ઈમામ કે) અબ તકબીરે તહરીમા યા'ની “અલ્લાહુ અકબર” કહતે હુએ હાથ નીચે લાઈયે ઓર નાફ કે નીચે ઈસ તરહ બાંધિયે કે સીધી હથેલી કી ગુદી ઉલ્ટી હથેલી કે

सिरे पर और बीच की तीन उंगलिया उल्टी कलाई की पीठ पर और अंगूठा और छुंगलिया (या'नी छोटी उंगली) कलाई के अगल बगल हों.

अब इस तरह सना पढ़िये :

سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ وَتَبَارَكَ اسْمُكَ

पाक है तू अल्लाह عزَّ وَجَلَّ और मैं तेरी छद्म करता हूँ, तेरा नाम ब-र-कत वाला है

وَتَعَالَى جَدُّكَ وَلَا إِلَهَ غَيْرُكَ ط

और तेरी अ-उमत बुलन्द है और तेरे सिवा कोई मा'बूद नहीं.

इर तअव्वुज पढ़िये :

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

मैं अल्लाह तआला की पनाह में आता हूँ शैतान मरदूद से

इर तस्मिया पढ़िये :

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

अल्लाह के नाम से शुरूअ जो बहुत मेहरबान रहमत वाला

ફિર મુકમ્મલ સૂરએ ફાતિહા પઢિયે :

أَلْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ۝ તર-જ-મએ કન્જુલ ઈમાન : સબ

الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۝ مُلِكِ ખૂબિયાં અલ્લાહ કો જો માલિક સારે

يَوْمَ الدِّينِ ۝ إِيَّاكَ જહાન વાલોં કા. બહુત મેહરબાન

تَعْبُدُ وَإِيَّاكَ تَسْتَعِينُ ۝ રહમત વાલા, રોએ જગ્રા કા માલિક.

إِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ ۝ હમ તુઝી કો પૂજેં ઓર તુઝી સે મદદ

صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ ۝ યાહેં. હમ કો સીધા રાસ્તા ચલા,

غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ ۝ રાસ્તા ઉન કા જિન પર તૂને એહસાન

وَلَا الضَّالِّينَ ۝ ક્રિયા, ન ઉન કા જિન પર ગઝબ

હુવા ઓર ન બહકે હુઓં કા.

સૂરએ ફાતિહા ખત્મ કર કે આહિસ્તા સે “આમીન”

કહિયે. ફિર તીન આયાત યા એક બડી આયત જો તીન

છોટી આયતોં કે બરાબર હો યા કોઈ સૂરત મ-સલન સૂરએ

ઈખલાસ પઢે :

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

અલ્લાહ કે નામ સે શુરૂઅ જો નિહાયત મેહરબાન રહ્મ વાલા

قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ۝

તર-જ-મએ કન્ઝુલ ઈમાન : તુમ

اللَّهُ الصَّمَدُ ۝ لَمْ يَلِدْ ۝

ફરમાઓ વોહ અલ્લાહ હૈ વોહ

وَلَمْ يُولَدْ ۝

એક હૈ. અલ્લાહ બે નિયાઝ હૈ. ન

لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ ۝

ઉસ કી કોઈ ઔલાદ ઔર ન વોહ

કિસી સે પૈદા હુવા ઔર ન ઉસ કે જોડ કા કોઈ.

અબ “અલ્લાહુ અકબર” કહતે હુએ રુકૂઅ મેં જાઈયે ઔર ઘુટનોં કો ઈસ તરહ હાથ સે પકડિયે કે હથેલિયાં ઘુટનોં પર ઔર ઉંગ્લિયાં અચ્છી તરહ ફેલી હુઈ હોં. પીઠ બિછી હુઈ ઔર સર પીઠ કી સીધ મેં હો ઉંચા નીચા ન હો ઔર નઝર કદમોં પર હો. કમ અઝ કમ તીન બાર રુકૂઅ કી તસ્બીહ યા'ની “سُبْحٰنَ رَبِّيَ الْعَظِيْمِ” (યા'ની પાક હૈ

मेरा अ-जमत वाला परवर दगार) कडिये. फिर तस्मीअ या'नी سَمِعَ اللَّهُ لِمَنْ حَمِدَهُ (या'नी अल्लाह उरु ने उस की सुन ली जिस ने उस की ता'रीफ़ की) कडते हुअे बिल्कुल सीधे ખડे હો જાઈયે, ઈસ ખડે હોને કો “કોમા” કહતે હેં. અગર આપ મુન્ફરિદ હેં યા'ની અકેલે નમાઝ પઢ રહે હેં તો ઈસ કે બા'દ કહિયે :

اللَّهُمَّ رَبَّنَا وَلَكَ الْحَمْدُ

ઐ અલ્લાહ ! ઐ હમારે માલિક ! સબ ખૂબિયાં તેરે હી લિયે હેં

ફિર “અલ્લાહુ અકબર” કહતે હુઅે ઈસ તરહ સજદે મેં જાઈયે કે પહલે ઘુટને ઝમીન પર રખિયે ફિર હાથ ફિર દોનોં હાથોં કે બીચ મેં ઈસ તરહ સર રખિયે કે પહલે નાક ફિર પેશાની ઔર યેહ ખાસ ખયાલ રખિયે કે નાક કી નોક નહીં બલકે હડી લગે ઔર પેશાની ઝમીન

पर जम जाये, नजर नाक पर रहे, बाजूओं को करवटों से, पेट को रानों से और रानों को पिंडलियों से जुटा रबिये. (हां अगर सड़ में हों तो बाजू करवटों से लगाये रबिये) और दोनों पाँउ की दसों उँगलियों का रूप इस तरह किब्ला की तरफ रहे के दसों उँगलियों के पेट (या'नी उँगलियों के तत्वों के उभरे हुए हिस्से) जमीन पर लगे रहें. इथेलियां बिछी रहें और उँगलियां “किब्ला ३” रहें मगर कलाईयां जमीन से लगी हुई मत रबिये. और अब कम अज कम तीन बार सजदे की तस्बीह या'नी “سُبْحَانَ رَبِّيَ الْأَعْلَى” (पाक है मेरा परवर्द गार सब से बुलन्द) पढिये. फिर सर इस तरह उठाईये के पहले पेशानी फिर नाक फिर हाथ उठें. फिर सीधा कदम भडा कर के उस की उँगलियां किब्ला रूप कर दीजिये और उल्टा कदम बिछा

કર ઈસ પર ખૂબ સીધે બેઠ જાઈયે ઓર હથેલિયાં બિછા
 કર રાનોં પર ઘુટનોં કે પાસ રખિયે કે દોનોં હાથોં કી
 ઉંગ્લિયાં કિબ્લે કી જાનિબ ઓર ઉંગ્લિયોં કે સિરે ઘુટનોં
 કે પાસ હોં. દોનોં સજદોં કે દરમ્યાન બેઠને કો જલ્સા
 કહતે હેં. ફિર કમ અઝ કમ એક બાર **اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي** કહને
 કી મિકદાર ઠહરિયે (ઈસ વક્રે મેં **اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي** “યા’ની ઐ
 અલ્લાહ **عَزَّ وَجَلَّ** ! મેરી મગ્ફિરત ફરમા” કહ લેના મુસ્તહબ હેં)
 ફિર “અલ્લાહુ અકબર” કહતે હુએ પહલે સજદે હી કી
 તરહ દૂસરા સજદા કીજિયે. અબ ઈસી તરહ પહલે સર
 ઉઠાઈયે ફિર હાથોં કો ઘુટનોં પર રખ કર પન્જોં કે બલ
 ખડે હો જાઈયે ઉઠતે વક્ત બિગૈર મજબૂરી ઝમીન પર
 હાથ સે ટેક મત લાગાઈયે. યેહ આપ કી એક રક્મત
 પૂરી હુઈ. અબ દૂસરી રક્મત મેં “**بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ**”

पढ़ कर अल हम्द और सूरत पढ़िये और पहले की तरफ रुकूअ और सजदे कीजिये, दूसरे सजदे से सर उठाने के बाद सीधा कदम पड़ा कर के उल्टा कदम बिछा कर बैठ जायेंगे दो² रकअत के दूसरे सजदे के बाद बैठना का'दल कडलाता है अब का'दल में तशद्दुद पढ़िये :

التَّحِيَّاتُ لِلَّهِ وَالصَّلَوَاتُ وَالطَّيِّبَاتُ ط السَّلَامُ عَلَيْكَ

तमाम कौली, के'ली और माली ईबादतें अल्लाह عزوجل ही के विये हें. सलाम हो आप पर

أَيُّهَا النَّبِيُّ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ ط السَّلَامُ عَلَيْنَا وَعَلَى

ऐ नबी ! और अल्लाह عزوجل की रकमतें और बरकतें. सलाम हो हम पर और अल्लाह के

عِبَادِ اللَّهِ الصَّالِحِينَ ط أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ

नेक बन्दों पर, मैं गवाही देता हूँ के अल्लाह عزوجل के सिवा को ई मा'बूद नहीं

وَ أَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَ رَسُولُهُ ط

और मैं गवाही देता हूँ कि मुहम्मद (ﷺ) उस के बन्दे और रसूल हैं

જબ તશહુદદ મેં લફ્ઝે “لَا” કે કરીબ પહોંચેં તો સીધે હાથ કી બીચ કી ઉંગલી ઔર અંગૂઠે કા હલકા બના લીજિયે ઔર છુંગિયા (યા’ની છોટી ઉંગલી) ઔર બિન્સર યા’ની ઉસ કે બરાબર વાલી ઉંગલી કો હથેલી સે મિલા દીજિયે ઔર (لَا) કે ફૌરન બા’દ) લફ્ઝે “لَا” કહતે હી કલિમે કી ઉંગલી ઉઠાઈયે મગર ઈસ કો ઈધર ઉધર મત હિલાઈયે ઔર લફ્ઝ “لَا” પર ગિરા દીજિયે ઔર ફૌરન સબ ઉંગિયાં સીધી કર લીજિયે. અબ અગર દો સે ઝિયાદા રકઅતેં પઢની હેં તો “અલ્લાહુ અકબર” કહતે હુએ ખડે હો જાઈયે. અગર ફર્જ નમાઝ પઢ રહે હેં તો તીસરી ઔર ચૌથી રકઅત કે કિયામ મેં “بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ” ઔર “અલ હમ્દ” શરીફ પઢિયે ! સૂરત મિલાને કી ઝરૂરત

નહીં. બાકી અફઆલ ઈસી તરહ બજા લાઈયે ઓર અગર સુન્નત વ નફલ હોં તો “સૂરએ ફાતિહા” કે બા’દ સૂરત ભી મિલાઈયે (હાં અગર ઈમામ કે પીછે નમાઝ પઢ રહે હોં તો કિસી ભી રક્અત કે કિયામ મેં કિરાઅત ન કીજિયે ખામોશ ખડે રહિયે) ફિર ચાર રક્અતેં પૂરી કર કે કા’દએ અખીરા મેં તશહહુદ કે બા’દ દુરુદે ઈબ્રાહીમ عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَام પઢિયે :

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا

ઐ અલ્લાહ! દુરુદ બેજ (હમારે સરદાર) મુહમ્મદ પર ઓર ઉન કી આલ પર જિસ તરહ તૂ

صَلَّيْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ إِنَّكَ

ને દુરુદ બેજ (સયિદુના) ઈબ્રાહીમ પર ઓર ઉન કી આલ પર, બેશક તૂ

حَمِيدٌ مَجِيدٌ ط اللَّهُمَّ بَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ

સરાહા હુવા બુરૂગ હૈ. ઐ અલ્લાહ! બ-રકત નાઝિલ કર (હમારે સરદાર) મુહમ્મદ પર ઓર

عَلَىٰ آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا بَارَكْتَ عَلَىٰ إِبْرَاهِيمَ

ઉન કી આલ પર જિસ તરહ તૂને બ-રકત નાઝિલ કી (સચ્ચિદુના) ઈબ્રહીમ

وَعَلَىٰ آلِ إِبْرَاهِيمَ إِنَّكَ حَمِيدٌ مَّجِيدٌ ط

ઔર ઉન કી આલ પર, બેશક તૂ સરાહા હુવા બુઝુર્ગ હૈ.

ફિર કોઈ સી દુઆએ માસૂરા પઢિયે, મ-સલન યેહ દુઆ
પઢ લીજિયે :

اللَّهُمَّ رَبَّنَا اتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً

ઐ અલ્લાહ ! ઐ રબ હમારે ! હમ્ને દુન્યા મેં ભલાઈ દે

وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ

ઔર હમ્ને આખિરત મેં ભલાઈ દે ઔર હમ્ને અઝાબે દોઝખ સે બચા.

ફિર નમાઝ ખત્મ કરને કે લિયે પહલે દાઅે કન્ધે
કી તરફ મુંહ કર કે “السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ” કહિયે
ઔર ઈસી તરહ બાઅે તરફ. અબ નમાઝ ખત્મ હુઈ.

(مراقى الفلاح معه حاشية الطحطاوى، ص ٢٧٨، غنية المتملى، ص ٢٩٨)

“યા અલ્લાહ” કે છ હુરૂફ કી નિરખત સે નમાઝ કે 6 શરાઇત

- ① તહારત ② સત્રે ઔરત ③ ઈસ્તિકબાલે કિબ્લા
④ વક્ત ⑤ નિચ્ચત ⑤ તકબીરે તહરીમા

“بِسْمِ اللَّهِ” કે સાત હુરૂફ કી નિરખત સે નમાઝ કે 7 ફરાઇઝ

- ① તકબીરે તહરીમા ② કિયામ ③ કિરાઅત ④ રુકૂઅ ⑤
સુજૂદ ⑥ કા'દએ અખીરા ⑦ ખુરૂજે બિસુઈહી. (غنية المتعلمي، ص 206)

“કિયામત મેં સબ સે પહલે નમાઝ કા સુવાલ હોગા” કે
તીસ હુરૂફ કી નિરખત સે તકરીબન 30 વાજિબાત

- ① તકબીરે તહરીમા મેં લફઝ “અલ્લાહુ અકબર” કહના ②
ફર્જો કી તીસરી ઔર ચૌથી રક્અત કે ઈલાવા બાકી તમામ
નમાઝોં કી હર રક્અત મેં અલ હમ્દ શરીફ પઢના, સૂરત મિલાના
યા ફુરઆને પાક કી એક બડી આયત જો છોટી તીન આયતોં કે
બરાબર હોં યા તીન છોટી આયતેં પઢના ③ અલ હમ્દ શરીફ
કા સૂરત સે પહલે પઢના ④ અલ હમ્દ શરીફ ઔર સૂરત કે
દરમિયાન “આમીન” ઔર “بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ” કે ઈલાવા

कुछ और न पढ़ना ⑤ किराअत के फौरन आ'द रुकूअ करना
 ⑥ अेक सजदे के आ'द बितरतीब दूसरा सजदा करना ⑦
 ता'दीले अरकान या'नी रुकूअ, सुजूद, कौमा और जल्सा में कम
 अज कम अेक बार "سُبْحَانَ اللَّهِ" कलने की भिकदार ठहरना ⑧
 कौमा या'नी रुकूअ से सीधा षडा होना (बा'ज लोग कमर सीधी नहीं
 करते ँस तरह उन का वाजिब छुट जाता है) ⑨ जल्सा या'नी दो
 सजदों के दरमियान सीधा बैठना (बा'ज लोग जल्द बाजी की
 वजह से बराबर सीधे बैठने से पहले ही दूसरे सजदे में यले जाते हैं ँस
 तरह उन का वाजिब तर्क हो जाता है याहे कितनी ही जल्दी हो सीधा
 बैठना लाजिमी है वरना नमाज मकरूहे तहरीमी वाजिबुल ँआदा
 होगी) ⑩ का'दअे उीला वाजिब है अगरये नमाजे नइल
 हो... (दर अस्ल नइल का हर का'दह, "का'दअे अपीरा" है और
 इर्ज है अगर का'दह न किया और भूल कर षडा हो गया तो जब तक
 ँस रकअत का सजदा न कर ले लौट आअे और सजदअे सइव करे)

(बहारे शरीअत, जि. 1, डिस्सा : 4, स. 712)

अगर नफ़ल की तीसरी रक़अत का सजदा कर लिया तो चार पूरी कर के सजदअे सड़्व करे, सजदअे सड़्व ँस लिये वाजिब हुवा के अगर्चे नफ़ल में डर ढो रक़अत के भा'द का'दड इर्ज़ है मगर तीसरी या पांचवीं (على هذا القياس) रक़अत का सजदा करने के भा'द का'दअे उिला इर्ज़ के बजाअे वाजिब डो गया (طحاوای، ص ६६، ملخصاً) ⑪ इर्ज़, वित्र और सुन्नते मुअक़ददा में तशड्डुद (या'नी अतडिय्यात) के भा'द कुछ न बढाना ⑫ ढोनों का'दों में “तशड्डुद” मुकम्मल पढना. अगर अेक लइज़ ली छूटा तो वाजिब तर्क डो जाअेगा और सजदअे सड़्व वाजिब डोगा ⑬ इर्ज़, वित्र और सुन्नते मुअक़ददा के का'दअे उिला में तशड्डुद के भा'द अगर बे पयाली में

“اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ”

या

“اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى سَيِّدِنَا”

કહ લિયા તો સજદાએ સહવ વાજિબ હો ગયા ઓર અગર જાન બુઝ કર કહા તો નમાઝ લૌટાના વાજિબ હૈ (المرالمختار وردالمختار، ج ٢، ص ٢٦٩) ⑭ દોનોં તરફ સલામ ફૈરતે વક્ત લફઝ “اَلسَّلَام” દોનોં બાર વાજિબ હૈ. લફઝ “عَلَيْكُمْ” વાજિબ નહીં બલકે સુન્નત હૈ ⑮ વિત્ર મેં તકબીરે કુનૂત કહના ⑯ વિત્ર મેં દુઆએ કુનૂત પઢના ⑰ ઈદેન કી છ તકબીરે ⑱ ઈદેન મેં દૂસરી રકઅત કી તકબીરે રુકૂઅ ઓર ઈસ તકબીર કે લિયે લફઝે “اَللّٰهُ اَكْبَر” હોના ⑲ જહરી નમાઝ મ-સલન મગરિબ વ ઈશા કી પહલી ઓર દૂસરી રકઅત ઓર ફજ, જુમુઆ, ઈદેન, તરાવીહ ઓર ૨-મઝાન શરીફ કે વિત્ર કી હર રકઅત મેં ઈમામ કો જહરી (યા'ની ઈતની બુલન્દ આવાઝ કે કમ અઝ કમ તીન આદમી સુન સકેં) સે કિરાઅત કરના ⑳ ગૈરે જહરી નમાઝ (મ-સલન ઝોહર વ અસ્ર) મેં આહિસ્તા

કિરાઅત કરના ②૧ હર ફર્ઝ વ વાજિબ કા ઉસ કી જગહ હોના ②૨ રુકૂઅ હર રફૂઅત મેં એક હી બાર કરના ②૩ સજદા હર રફૂઅત મેં દો હી બાર કરના ②૪ દૂસરી રફૂઅત સે પહલે કા'દહ ન કરના ②૫ ચાર રફૂઅત વાલી નમાઝ મેં તીસરી રફૂઅત પર કા'દહ ન કરના ②૬ આયતે સજદા પઢી હો તો સજદએ તિલાવત કરના ②૭ સજદએ સહ્વ વાજિબ હુવા હો તો સજદએ સહ્વ કરના ②૮ દો ફર્ઝ યા દો વાજિબ યા ફર્ઝ વ વાજિબ કે દરમિયાન તીન તરબીહ કી કદર (યા'ની તીન બાર “سُبْحٰنَ اللّٰه” કહને કી મિકદાર) વક્ફા ન હોના ②૯ ઇમામ જબ કિરાઅત કરે ખ્વાહ બુલન્દ આવાઝ સે હો યા આહિસ્તા આવાઝ સે મુક્તદી કા ચુપ રહના ③૦ કિરાઅત કે સિવા તમામ વાજિબાત મેં ઇમામ કી પૈરવી કરના.

(الدر المختار و رد المحتار، ج ٢، ص ١٨١، الفتاوى الهندية، ج ١، ص ٧١)

दुआअे कुनूत

اللَّهُمَّ إِنَّا نَسْتَعِينُكَ وَنَسْتَغْفِرُكَ وَتُوْمِنُ

अै अल्लाह! हम तुज से मदद याहते हैं और तुज से बअिश मांगते हैं और तुज पर ईमान वाते हैं

بِكَ وَتَتَوَكَّلُ عَلَيْنِكَ وَنُثْنِي عَلَيْكَ الْخَيْرِ

और तुज पर त्मरोसा रभते हैं और तेरी बहुत अच्छी ता'रीक करते हैं और

وَنَشْكُرُكَ وَلَا نَكْفُرُكَ وَنَحْلَعُ وَنَتْرُكُ

तेरा शुक्र करते हैं और तेरी ना शुकी नहीं करते और अलग करते हैं और छोडते हैं उस

مَنْ يَفْجُرُكَ اللَّهُمَّ أَيَّاكَ نَعْبُدُ وَ لَكَ نُصَلِّي

शप्स को जे तेरी ना इरमाना करे. अै अल्लाह! हम तेरी ही ईबादत करते और तेरे ही विये नमाज

وَنَسْجُدُ وَإِلَيْكَ نَسْعِي وَنَحْفِدُ وَتَرْجُوا رَحْمَتَكَ

पढते और सजदे करते हैं और तेरी ही तरफ दौडते और बिदमत के विये हाजिर छोते हैं और तेरी

وَنَخْشِي عَذَابَكَ إِنَّ عَذَابَكَ بِالْكَفَّارِ مُلْحِقٌ ط

रहमत के उम्मीदवार हैं और तेरे अजाब से डरते हैं बेशक तेरा अजाब काफ़िरोँ को मिलने वाला है.

દુઆએ કુનૂત કે બા'દ દુરૂદ શરીફ પઢના બેહતર હૈ.

(غنية المتملی، ص ۴۱۷)

જો દુઆએ કુનૂત ન પઢ સકે વોહ યેહ પઢે :

اللَّهُمَّ رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً

ઐ અલ્લાહ ! ઐ રબ હમારે ! હમેં દુન્યા મેં ભલાઈ દે

وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ

ઐર હમેં આખિરત મેં ભલાઈ દે ઐર હમેં અઝાબે દોઝખ સે બચા.

યા યેહ પઢે :

“اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي” (ઐ અલ્લાહ ! મેરી મઝિરત ફરમા દે)

(مراقی الفلاح معه حاشیة الطحطاوی، ص ۳۸۵)

દુઆએ તરાવીહ

سُبْحَانَ ذِي الْمُلْكِ وَالْمَلَكُوتِ ۝ سُبْحَانَ ذِي

પાક હૈ મુલક વ મ-લકૂત વાલા, પાક હૈ

الْعِزَّةَ وَالْعِزَّةَ وَالْقُدْرَةَ وَالْقُدْرَةَ وَالْكِبْرِيَاءَ

ઈજ્જત વ બુઝુર્ગી ઓર જલાલ વ કુદરત ઓર બડાઈ

وَالْجَبْرُوتِ ۝ سُبْحَانَ الْمَلِكِ الْحَيِّ الَّذِي لَا يَنَامُ

ઓર જ-બરૂત વાલા, પાક હૈ બાદશાહ જો ઝિન્દા હૈ, જો ન સોતા હૈ,

وَلَا يَمُوتُ ۝ سُبُّوْهُ قُدُّوسٌ رَبُّنَا وَرَبُّ

ન મરતા હૈ પાક મુકદ્દસ હૈ હમારા રબ ઓર રબ

الْمَلَائِكَةِ وَالرُّوحِ ۝ اللَّهُمَّ اجْرِنِي مِنَ النَّارِ

ફિરિશતો ઓર રૂહ કા, ઐ અલ્લાહ! મુઝે (જહન્નમ કી) આગ સે નજાત અતા ફરમા,

يَا مُجِيرُ يَا مُجِيرُ يَا مُجِيرُ ۝

ઐ નજાત દેને વાલે ! ઐ નજાત દેને વાલે ! ઐ નજાત દેને વાલે !

بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّحِيمِينَ ۝

અપની રહમત કે સબબ હમ પર રહમ ફરમા ઐ સબ સે બઠ કર રહમ ફરમાને વાલે

નમાઝે જનાઝા કા તરીકા

મુક્તદી ઈસ તરહ નિચ્ચત કરે : “મેં નિચ્ચત કરતા હું ઈસ જનાઝે કી નમાઝ કી, વાસિતે અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કે, દુઆ ઈસ મચ્ચિત કે લિયે પીછે ઈસ ઈમામ કે.” (۱۰۳ ص، ۲ ج، فتاوى تاتارخانيه) અબ ઈમામ વ મુક્તદી પહલે કાનોં તક હાથ ઉઠાએં ઓર “અલ્લાહુ અકબર” કહતે હુએ ફૌરન હસ્બે મા’મૂલ નાફ કે નીચે બાંધ લેં ઓર સના પઢેં. ઈસ મેં “وَتَعَالَى جَدُّكَ” કે બા’દ “وَجَلَّ ثَنَاءُكَ وَلَا إِلَهَ غَيْرُكَ” પઢેં, ફિર બિગૈર હાથ ઉઠાએ, “અલ્લાહુ અકબર” કહેં, ફિર દુરુદે ઈબ્રાહીમ પઢેં, ફિર બિગૈર હાથ ઉઠાએ “અલ્લાહુ અકબર” કહેં, ઓર દુઆ પઢેં (ઈમામ તકબીર બુલન્દ આવાઝ સે કહે ઓર મુક્તદી આહિસ્તા. બાકી તમામ અઝકાર ઈમામ વ મુક્તદી સબ આહિસ્તા પઢેં) દુઆ

કે બા'દ ફિર “અલ્લાહુ અકબર” કહેં ઓર હાથ લટકા
દેં ફિર દોનોં તરફ સલામ ફેર દેં.

(حاشية الطحطاوى، ص ٥٨٤)

નમાઝે જનાઝા કે અરકાન

નમાઝે જનાઝા કે દો રુકન હેં: ① ચાર બાર “અલ્લાહુ
અકબર” કહના ② કિયામ (الدُّرُّ الْمُخْتَارُ وَرَدِ الْمُحْتَارِ، ج ٣، ص ١٢٤)

બાલિગ મર્દ વ ઓરત કે જનાઝે કી દુઆ

اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِحَيِّنَا وَمَيِّتِنَا

ઈલાહી બખ્શ દે હમારે હર ઝિન્દા કો ઓર હમારે હર ફૌત શુદા કો

و شَاهِدِنَا وَ غَائِبِنَا وَ صَغِيرِنَا

ઓર હમારે હર હાઝિર કો ઓર હમારે હર ગાઈબ કો ઓર હમારે હર છોટે કો

وَ كَبِيرِنَا وَ ذَكْرِنَا وَ أُنثَىٰ نَا

ઓર હમારે હર બડે કો ઓર હમારે હર મર્દ કો ઓર હમારી હર ઓરત કો

اللَّهُمَّ مِنْ أَحَبِّتَهُ مِنَّا فَأَحْبِبْهُ عَلَيَّ الْإِسْلَامِ

ઈલાહી તૂ હમ મેં સે જિસ કો ઝિન્દા રખે તો ઉસ કો ઈસ્લામ પર ઝિન્દા રખ

وَمَنْ تَوَقَّيْتَهُ مِنَّا فَتَوَقَّهِ عَلَيَّ الْإِيمَانَ

ઔર હમ મેં સે જિસ કો મૌત દે તો ઉસ કો ઈમાન પર મૌત દે.

ના બાલિગ લડકે કી દુઆ

اللَّهُمَّ اجْعَلْهُ لَنَا فَرَطًا

ઈલાહી ઈસ (લડકે) કો હમારે લિયે આગે પહોંચ કર સામાન કરને વાલા બના દે

وَاجْعَلْهُ لَنَا أَجْرًا وَذَخْرًا

ઔર ઈસ કો હમારે લિયે અજ્ર (કા મૂજિબ) ઔર વક્ત પર કામ આને વાલા બના દે

وَاجْعَلْهُ لَنَا شَافِعًا وَمُشَقَّعًا ط

ઔર ઈસ કો હમારી સિફારિશ કરને વાલા બના દે ઔર વોહ જિસ કી સિફારિશ મન્જૂર હો જાએ

نا جالیا لاسکی کی دُعا

اللَّهُمَّ اجْعَلْهَا لَنَا فَرْطًا

اے اللہ! اس (لاسکی) کو ہمارے لیے آگے پہنچ کر سامان کرنے والی بنا دے

وَاجْعَلْهَا لَنَا اجْرًا وَذُخْرًا

اور اس کو ہمارے لیے اجڑ (کی مٹی) اور وکت پر کام آنے والی بنا دے

وَاجْعَلْهَا لَنَا شَاقِعَةً وَمَشَقَّةً ط

اور اس کو ہماری سفاکش کرنے والی بنا دے اور وہ جس کی سفاکش مچھور ہو جائے

(مشکوٰۃ المصابیح، ج ۱، ص ۳۱۹، حدیث ۱۶۷۵، الفتاویٰ الہندیہ، ج ۱، ص ۱۶۴)

شیکوا کی تا'ریف

موسیبت کے وقت واہلا کرنے اور سب
کا دامن ہاتھ سے چھوڑ دینے کو شیکوا کہتے ہیں۔

(حدیقہ ندیہ شرح طریقہ محمدیہ ج ۲ ص ۹۸)

ફેહરિસ

ઉત્વાન	સફલા	ઉત્વાન	સફલા
દુરૂદ શરીફ કી ફઝીલત	1	અઝાન કી દુઆ	23
ઈમાને મુફસ્સલ	1	નમાઝ કા તરીકા	24
ઈમાને મુજમલ	2	નમાઝ કી શરઁત	35
શશ કલિમે	3	નમાઝ કે ફરાઈઝ	35
વુઝૂ કા તરીકા	7	નમાઝ કે વાજિબાત	35
વુઝૂ કે ફરાઈઝ	13	દુઆએ કુનૂત	40
ગુસ્લ કા તરીકા	13	દુઆએ તરાવીહ	41
ગુસ્લ કે ફરાઈઝ	15	નમાઝે જનાઝા કા તરીકા	43
તયમ્મુમ કા તરીકા	15	નમાઝે જનાઝા કે અરકાન	44
તયમ્મુમ કે ફરાઈઝ	17	બાલિગ મર્દ વ ઔરત કે	
અઝાન	18	જનાઝે કી દુઆ	44
અઝાન કા જવાબ		ના બાલિગ લડકે કી દુઆ	45
દેને કા તરીકા	19	ના બાલિગ લડકી કી દુઆ	46
		માખ્લ વ મરાજેઅ	48

ماخذ ومراجع

مطبوعه	مصنف	نام ڪتاب
دارالفکر ۱۴۱۳ھ	امام ابوعیسیٰ محمد بن عیسیٰ الترمذی ۲۷۹ھ	سنن الترمذی
دارالکتب العلمیہ ۱۴۲۶ھ	امام احمد بن شعیب النسائی ۳۰۳ھ	سنن النسائی
دارالکتب العلمیہ ۱۴۲۳ھ	امام محمد بن عبداللہ الترمذی ۳۲۷ھ	مشکوٰۃ المصابیح
باب المدینہ کراچی ۱۴۱۶ھ	علامہ عالم بن علاء انصاری دہلوی ۷۸۶ھ	الفتاویٰ التاتاریخانیہ
دارالمعرفہ ۱۴۲۰ھ	امام علاء الدین محمد بن علی الحسکفی ۱۰۸۸ھ	الدر المختار
دارالمعرفہ ۱۴۲۰ھ	امام محمد امین ابن عابدین الشامی ۱۲۵۲ھ	ردالمحتار
لاہور	علامہ محمد ابراہیم بن الحسبی ۹۵۶ھ	غنیۃ المتملی
باب المدینہ کراچی	علامہ حسن بن عمار الشرنبلالی ۱۰۶۹ھ	مراقی الفلاح مع حاشیۃ الطحطاوی
باب المدینہ کراچی	امام السید احمد بن محمد الطحطاوی ۱۲۳۱ھ	حاشیۃ الطحطاوی
کوئٹہ ۱۴۰۳ھ	علامہ نظام الدین الجعفی ۱۱۶۱ھ، وغیرہ	الفتاویٰ الہندیۃ
مکتبۃ المدینہ کراچی ۱۴۲۹ھ	مفتی امجد علی قادری ۱۳۶۷ھ	بہار شریعت

सुन्नत की जहारे

مَنْزِلَةُ التَّوْبَةِ
 उस्ताधीने कुतुबानो सुन्नत की आखमगीर येर शियाही तहरीक हा'वते ईस्लामी के मलके मलके म-दनी माओल में अ कसरत सुन्नतों सीनी और सिपाई जती हैं, हर दुमा'रात ईसा की नमाज के आ'द आप के खतर में होने वाले हा'वते ईस्लामी के तफतावार सुन्नतों वारे ईजतिमाअ में रिजाअे ईवाही के विषे अग्री अग्री निम्मतों के साथ सारी रात जुआरने की म-दनी ईस्तिज है. आसिकाने रसुल के म-दनी ककिषों में अ निम्नते सवाअ सुन्नतों की तरबिम्मत के विषे सहर और रोजाना किंके मदीना के लरीअे म-दनी ई-आमात अ रिशावा पुर कर के हर म-दनी माह के ईज्तिहाई हस दिन के अन्दर अन्दर अपने पता के जिम्मेदार को जम्अ करवाने का मा'मुल बना लीजिये, **مَنْزِلَةُ التَّوْبَةِ** ईस की अ-र-कत से पाअन्दे सुन्नत बनने, जुनाहों से नकरत करने और ईमान की सिक्कात के विषे जुटने अ जेदून बनना.

हर ईस्लामी ग्राई अपना येह जेदून बनाअे के "मुझे अपनी और सारी दुन्हा के लोगों की ईस्लात की कोशिस करनी है. **مَنْزِلَةُ التَّوْبَةِ**" अपनी ईस्लात की कोशिस के विषे "म-दनी ई-आमात" पर अमल और सारी दुन्हा के लोगों की ईस्लात की कोशिस के विषे "म-दनी ककिषों" में सहर करना है. **مَنْزِلَةُ التَّوْبَةِ**

मड-त-अतुल मदीना की शाखें

सुरत : वसियाभाई मस्जिद, फ्वाज छा-ना इरगाड के पास. 9898615071

जामनगर : पॉव हाटडी, 9327977293

मोडासा : सुहा अजर, 9725824820

मांषीपाम : सपना नगर, मदीना मस्जिद के पास, 8141474279

धोलका : ताजहारे मदीना मस्जिद के सामने, टावर भाअर, 9374915797

मड-त-अतुल मदीना

हा'वते ईस्लामी

مكتبة الدعوة

सिबेटेड कार्ड, सकिंग की मस्जिद में सम्भने, तीन दरवाजा, सडमासकाड-1 गुजरात, इन्डिया
 Mo.091 93271 68200 E-mail:maktabahind@gmail.com, www.dawateislami.net